

De roeping en verkiezing vastmaken

UIT DE SCHRIFT

„Daarom, broeders, benaarstigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen.“
2 Petrus 1:10.

Heel de Schrift leert ons, dat er geen tegenstelling bestaat tusschen Gods werkzaamheid bij de verlossing van den zondaar en de zelfwerkzaamheid van den geloovige in den strijd tegen de zonde. God werkt de gansche verlossing van het begin tot het einde, maar Hij schakelt den mensch van het begin tot het einde in. Juist omdat het God is, die het willen en het werken in ons werkt naar Zijn welbehagen, moeten wij onze zaligheid werken met vreeze en beven (Fil. 2:12 en 13). Juist omdat we als leem zijn in de handen van den HEERE, zullen we ons bekeeren van onze boosheden (Jeremia 18).

Juist omdat God aan het einde der dagen een schifting zal houden en rechtvaardigen zal scheiden van de onrechtvaardigen, daarom zullen we toezien, dat we mogen behooren tot hen, die ingaan in de eeuwige feestvreugde (Matth. 22:14). In andere woorden houdt Petrus ons ditzelfde voor in onzen tekst.

In de voorafgaande verzen heeft Petrus z'n lezers aangespoord om godzalig te leven. Door Gods genadige roeping en verkiezing zijn ze ontvloden aan het verderf dat in de wereld is door de begeerlijkheid (vs 4).

Ze zijn door het Evangelie geroepen en tot het geloof gekomen.

Dat is een prachtig begin, maar ze moeten ook in het geloof volharden.

En dat kan alleen, wanneer ze leven naar uitwijzen van het heilig Evangelie.

Ze moeten naarstig toezien, dat ze bij het geloof deugd voegen en bij de deugd kennis en bij de kennis matigheid en bij de matigheid lijdzaamheid en bij de lijdzaamheid godzaligheid en bij de godzaligheid broederlijke liefde en bij de broederlijke liefde jegens allen (vs 5-7).

Indien deze dingen bij hen zijn, zullen ze hen niet leeg en onvruchtbaar laten in de kennis onzes Heeren Jezus Christus. In den weg van een godzalig leven zullen ze steeds meer den Heere Jezus Christus kennen. Ze zullen toenemen in de genade en kennis van den Heere Jezus. Steeds nauwer aan den Heere verbonden worden, steeds vaster staan in het geloof. Zij die het verst gevorderd zijn in een onberispelijken levenswandel zullen niet roemen in zichzelf, maar hun zaligheid steeds meer buiten zichzelf in den Heere Jezus zoeken en in Hem roemen.

Maar er is ook een andere mogelijkheid. Er kunnen in de gemeente broeders en zusters zijn, bij wie bovengenoemde dingen niet zijn. Ze leven niet degelijk, kennen den Heere niet in al hun wegen, zijn niet matig, lijdzaam en godzalig, hebben de broeders niet lief noch hun naaste als zichzelf.

Wie dit alles — door eigen schuld — mist, die is blind en kortzichtig.

Die ziet niet het verleden en denkt niet aan de zonden waaruit hij verlost werd.

En die ziet niet uit naar de eeuwige zaligheid, die hem beloofd is.

Die leeft maar bij den dag, maakt geen ernst met de zaligheid.

En vergeet opzettelijk de reiniging van z'n oude zonden.

Gedenkt niet het groote voorrecht dat hem gegeven is. En valt zoo in de oude zonden terug. En het laatste van hem is erger dan het eerste.

Met die voorbeelden van oogen moeten de geloovigen zich des te meer benaarstigen hun roeping en verkiezing vast te maken.

Ze zijn gewaarschuwd. Dubbel schuldig zijn ze, als ze weer in zonde terugvallen.

Petrus waarschuwt de gemeenteleden als broeders. Hij stelt zich niet als een paus boven hen.

Slaat niet als een drijver met de zweep op z'n ondergeschikten.

Hij spreekt als mede-ouderling tot ouderlingen (1 Petrus 5:1), en als broeder tot de broeders.

Liefde tot de broeders drijft hem bij z'n vermaning.

Ze moeten zich benaarstigen. Zich met kracht ergens op toelagen.

Alles op alles zetten. Namelijk om hun roeping en verkiezing vast te maken.

Wat roeping is verstaan we wel. Petrus wil zeggen: ze zijn geroepen uit de duisternis der zonde tot het licht van Gods genade.

Ze zijn geroepen door het Evangelie. Door Woord en Geest getrokken uit de macht van den duivel en de wereld en overgezet in het koninkrijk der hemelen.

Daarmee hebben ze een roeping, een taak, een opdracht van God ontvangen.

Ze zijn niet geroepen tot een gemakkelijk, lui leventje.

Maar tot heiligmaking, tot een godzaligen wandel, tot voortdurenden strijd tegen den duivel, tot voortgaande bekeering, tot een wandel als kinderen des lichts.

Maar wat hebben we hier te verstaan onder verkiezing?

Als we van verkiezing hooren of lezen denken we onmiddellijk aan eeuwigheid en onveranderlijkheid en onwrikbaarheid. En velen denken en spreken zoo over verkiezing, dat het niet veel verschilt van een noodlot.

We moeten leeren verstaan, dat de Schrift op velerlei wijze van verkiezing spreekt. Hier in dezen tekst wordt gesproken van verkiezing in den tijd.

Zakelijk vallen roeping en verkiezing samen. God verkiest door te roepen.

De eerste lezers van dezen brief waren op een bepaalden tijd door het evangelie geroepen. In dienzelfden tijd had hun verkiezing plaats.

God verwaardigde hen toen, dat zij het evangelie mochten hooren en gelooven.

God koos hen in Zijn verkiezende liefde daartoe uit. Dat we roeping en verkiezing zoo aan elkaar hebben te verbinden blijkt ook uit den tekst. Er staat letterlijk vertaald: de roeping en verkiezing van u.

Er staat maar één lidwoord: de voor de twee woorden: roeping en verkiezing.

Prof. Greijdanus schrijft in zijn verklaring als volgt: „Doordat vóór verkiezing het lidwoord niet herhaald wordt, maar dit woord met roeping onder hetzelfde lidwoord staat, worden deze twee als ten nauwste samenhangend aangeduid. Zij vormen een eenheid, wijzen op dezelfde zaak, hoewel elk van die van eenen anderen kant in het licht stellend“.

God riep en verloor de lezers van den brief in den tijd.

En nu moeten ze zich benaarstigen deze roeping en verkiezing vast te maken. Ze moeten die roeping-en-verkiezing-in-den-tijd niet laten varen, niet loslaten, niet onvruchtbaar maken door er geen gehoor aan te geven.

Reeds in ons vorig nummer gingen onze gedachten den kant uit van een thema, dat onlangs in Kampen door een spreker in openbare vergadering aan de orde gesteld is onder het motto: „Richting en Beweging“.

In „Perschoon“ konden onze lezers kennis nemen van het verslag van bedoelde rede.

„Richting en Beweging“, het thema is niet nieuw. Via huidige postillen-lectuur en sommige geschriften van haar favorieten, levert het af en toe precknotieven aan sprekers en preekers, ook wel van eclectisch slag. Vergissen we ons niet, dan is eens van een kansel gezegd, dat de oude Eli en de jonge Samuël ons als illustratiemateriaal kunnen dienen bij de behandeling van het probleem: richting-beweging. Eli, de verstarde oude man, heeft richting, maar geen beweging. Samuël, de opkomende jongeman, die evenwel bij zijn ouden meester geen antwoord kan vinden op zijn vragen, heeft beweging, maar nog geen richting. Aldus de redenaar van toen.

Het zal intusschen niet zóómaar ons gegeven zijn, te verstaan, wat men met de woorden „richting“ en „beweging“ bedoelt.

Als Haitjema in zijn boek „De Richtingen in de Nederlandsche Hervormde Kerk“ tweërlei Christendom ziet, het christendom van het „stréven“, en het christendom van het „stérvén“ (228), dan zijt ge wel zoo ongeveer in de buurt van het rechte begrip. Stréven, dat is toch wel zoo iets als „beweging“. Stérvén, dat is het noodlot van een „richting“, die onder andere „richtingen“ zich afteekende, de noodige „beweging“ mist.

In een nog al stoute beidspraak verkondigt Haitjema dan, dat er een „onoverbrugbare kloof“ ligt tusschen een Christendom van het stréven en een Christendom van het stérvén, en dat nu die onoverbrugbare kloof soms verrassend en onberekenbaar te voorschijn breekt dwars door een richting heen, die vroegere geslachten aan de eene zijde der kloof plachten te vinden. Hij verwijst naar het rechts-modernisme, opkomende, z.i. uit een diep-religieuze wortel (228).

In hetzelfde verband verwijst Haitjema naar de vroegere ethische richting. Hij citeert Chantepie de la Saussaye, in diens „Christelijk Leven“ (95). Van dezen haalt hij de passage aan (Chr. Leven, II, 358), waarin geconstateerd wordt, dat twee stroomingen de negentiende en het begin van de twintigste eeuw gekenmerkt hebben.

De eene zet de revolutie voort, maar stuurt zonder doel, in feite zonder stuur, in democratische richting: de leuze is die van den v o o r u i t g a n g. „Zonder doel“, „zonder stuur“; m.a.w.: al eindigt dit deel van het citaat met het woord „richting“, er is toch geen werkelijke richting: geen gericht-zijn van de „beweging“. Beweging-zonder-richting: een sturen-zonder-stuur.

De andere strooming, aldus Chantepie de la Saussaye, beproeft herstellingspogingen, en ook het Protestantisme met zijn „confessioneele richtingen“ doet er aan mee. Maar het helpt niet: de drijfkracht voor nieuwen bouw ligt elders, in de „beweging“, die bekend staat onder den naam Romantiek.

Een beweging, zoo noemt o.i. terecht, De la Saussaye, de Romantiek. Maar ieder weet, dat zij de „richting“ is kwijt geraakt. Men denke slechts aan haar theoloog-in-filosofisch-panthelstenpak, Schleiermacher, aan de talloze overgangen naar Rome, en aan den „Indismus“ der latere Romantiek.

Het komt ons voor, dat Haitjema's beidspraak van een „dwars door „richtingen“ heen doorbrekende onoverbrugbare kloof“ nu niet alleen stout, maar ook onvruchtbaar heeten moet.

Misschien had hij ons beter kunnen helpen met een ander citaat uit Chantepie de la Saussaye, Geestelijke Stroomingen, 9, waar deze in de teekening van de opkomst van het modernisme herinnert aan Pierson met zijn „Richting en Leven“, en aan diens verlaten van de kerk met Busken Huet en vele anderen, en dat nog wel onder het aanheffen van de leus van „hartstocht voor de werkelijkeheid“ als „bezielend beginsel“.

Is het U niet erg helder? Dat mag u dan verblijden; het tegendeel zou moeten verbijsteren. Want zelf geloof ik, dat het allemaal erg onhelder is.

Geen wonder ook, waar een nieuwe „richting“ zich doorgaans als „nieuwe beweging“ (om niet te zeggen: strooming) aandient. Het is ons even onhelder, als wanneer Korff — op heel ander terrein zich bewegende — met het woord „beweging“ beweert, dat de in het geloof besloten christologie zich kenmerkt door een bepaalde wijze van beweging, zij beweegt zich, precieses (door Korff) gezegd, in twee onderscheiden richtingen. Van beneden naar boven. En van boven naar beneden (Christologie, I, 114, 115).

Het is nog al onhelder, willen we maar zeggen. En voorloopig stoppen we maar. Volgende week iets meer.

K. S.

„Richting“ en „beweging“ (I)

KERKELIJK LEVEN

Ze moeten zich door Woord en Geest blijvend laten beheerschen.

Hun roeping moeten ze vastmaken, door aan die roeping te gehoorzamen.

En ze moeten hun verkiezing vastmaken, door zich tegen de liefde Gods niet te verzetten door een ondankbaar en goddeloos leven.

Als ze dat doen zullen ze nimmermeer struikelen. Ik denk niet dat Petrus bedoelt, dat ze dan nimmer in eenige zonde zullen vallen. Maar hij wil zeggen, dat ze dan niet zóó zullen struikelen en vallen, dat ze omkomen in verderf en ondergang.

Als ze roeping en verkiezing vastmaken zullen ze behouden worden en ingaan in het eeuwige Koninkrijk van onzen Zaligmaker Jezus Christus.

Als wij nu nog eens vragen: Hoe moeten wij onze roeping en verkiezing vastmaken, dan is het antwoord dunkt mij te vinden in de verzen 5-7:

We maken onze roeping en verkiezing vast door volhardend te gelooven en door deugdzaam of degelijk te leven en door den HEERE te kennen in alle wegen en door matig te zijn en door geduldig te zijn in het lijden en door godvruchtig te leven en door de broeders lief te hebben en door liefde te betoonen aan ieder, dien God op onzen weg plaatst.

Ook wij zijn geroepen door het Evangelie. Daardoor heeft God ons verkoren in den tijd. Ontzaggelijk voorrecht geeft de HEERE ons daarmee.

Dat is ons uit genade gegeven. Want we zijn niet beter dan de duizenden, die den naam van den Heere Jezus niet meer kennen.

Geven we acht op zoo groote zaligheid? Danken we God voor die onuitsprekelijke genade? Dan zullen we ook onze roeping en verkiezing vastmaken.

En zoo ingaan in Gods eeuwige Koninkrijk.

Maar als we dat niet willen, worden we voor eeuwig buitengeworpen.

H. J. J.

kervleug-
scheuring
de heder
maar die
heidsblok-
telijke G-
Hervorm-
Het feest
te“. Die
warmen
voormali-
andere is
linksche-
dien t
zindte „C-
Aldus
Somm
leiders z
zelfstand
in deze r
zal helpe
bezwaar-
streving
zal — za
spreken:
Zij, die
beeren s
de hoop
of conta-
Dat zu
behoeven
Het ve
Die óó
zou die c
thans ve
immers r
zestien p
nen zegg-
pure rev
die bin
geworpen
in 1944 s
K. S. lie
daarmee
van de
opengetro
en vijand
te roepen
werpt de

Dr L.
Gods“ ee
kerkstrijc
zaken is,
handhavi
zwaarden
wel moes
over de
typisch s
der liefde
Tegenoo
eens de f
Al eerd
den kerk
houding
dining v
enkele nu
deelingen
dam, was
door de e
wij niet
is goed, c
onbescha
hand toer
Ik citee
1944 geh
zitting!),
„De Cl
kennis
van den I
a. d. IJss
deelt, dat
al wat
Eenigheid
der Synod
besloten;
behoude
ten aanz
ambtsdrag
uitspraak
voor wed
bij het og
blijkt en
voortvloei
spree
ten een z-
lijke orde.
Deze tij
1. Dat
pen zijn
houdt de
die vanw
Synode zij

blijvend laten

door aan die

ken, door zich

door een on-

eer struikelen.

ze dan nimmer

vil zeggen, dat

en, dat ze om-

ken zullen ze

wig Koninkrijk

oeten wij onze

het antwoord

ing vast door

zaam of dege-

kennen in alle

eduidig te zijn

leven en door

le te betoonen

st.

te. Daardoor

zaggelijk voor-

it we zijn niet

van den Heere

d? Danken we

Dan zullen we

ken.

rijk.

re voor eeuwig

H. J. J.

LIJK LEVEN

at zij de „rich-

chts aan haar

chleiermacher,

, en aan den

seldsprak van

doorbrekende

out, maar ook

elpen met een

ye, Geestelijke

tening van de

t aan Pierson

, en aan diens

st en vele an-

en van de leus

er k e l i j k -

u dan verblij-

ren. Want zelf

'is.

„richting“

ag“ (om niet

ons even on-

ander terrein

ging“ beweert,

gie zich ken-

weging, zij

zegd, in twee

beneden naar

Christologie. I,

ar zeggen. En

teek iets meer.

K. S.

ie

esprek“ onder

kervleugel“ zich verzetten. Dat geeft een „nieuwe scheuring“. En als die er eenmaal is, dan moeten de lieden van wat thans nog „de rechterzijde“ heet, maar die dan „en bloc“ „er uit“ zullen gaan, een eenheidsblok vormen met de vrijgemaakten, met de Christelijke Gereformeerden, met de gereformeerden in de Hervormde Kerk. Dat wordt dan een geweldig feest. Het feest van „de gereformeerde gezindte“. Die kunnen dan bij elkander komen. Elkaar verwarmen en steunen. Samen optrekken. En aan alle voormalige linkervleugels (die dan natuurlijk met andere linker-lieden zich hebben geassocieerd tot „de linksche gezindte“) kunnen de helden van de tegen dien tijd uit de watten gehaalde gereformeerde gezindte „op den schouder vilegen“.

Aldus deze linke lieden. Sommigen noemen reeds namen van wie alsdan de leiders zullen zijn van dezen rechtervleugel, alsdan zelfstandig gemaakt. Ze meenen een man te zien, die in deze nieuwe constellatie de gereformeerde gezindte zal helpen bijeenverzamen. Een man, die nog steeds bezwaar inbrengt tegen velerlei linksche beweging en streving in de synodocratische gemeenschap. Die man zal — zoo zeggen ze — dan het verlossende woord spreken: „de teerling is geworden“.

Zij, die zulke toekomstverwachtingen koesteren, probeeren soms ons vrijgemaakte leven te verstarren, in de hoop van nieuwe beweging met nieuwe assimilaties of contacten binnen vijf, of tien jaar.

Dat zulk geredeneer booze en looze speculatie is, behoeven we niemand te vertellen.

Het vertelt zichzelf.

Die ééne man — de naam doet er niet toe — hoe zou die over 5 jaar ineens kunnen afschudden wat hij thans verzekert recht en waarheid te zijn? Hij leert immers niets, dat niet heelemaal overeenkomt met de zestien punten van '44? Hoe zou hij over 5 jaar kunnen zeggen: doe dat maar weg? Hij vindt het immers pure revolutie, als iemand zelfs van een synode, die bindt, zou zeggen: nu heeft zij den teerling geworpen? Men herinnert zich toch, wat Dr K. Dijk in 1944 schreef aan alle synodocratische kerken? Toen K. S. liet weten, dat een synode, die ging binden, daarmee den teerling wierp, heeft hij alle registers van de klavieren der volksconscientie-overstemming opengetrokken, door over dat klare zinnetje (dat vriend en vijand moest erkennen als een abc-wijsheid) wraak te roepen. Hij zal dus nooit mogen zeggen: een synode werpt den teerling door beslissende daden. Hij mag

haar niet waarschuwen om het niet te doen, EER zij het doet. En als hij het tevoren niet mag, dan mag hij het natuurlijk ook niet daarna. En wie is er onder de synodocratische figuren, die deze lectuur van de synode, geschreven door dr K. Dijk, niet voor zijn rekening neemt?

Een scheuring, die vijf, tien jaar van te voren in de wandelgangen bediscussieerd wordt, en in kaart gebracht, komt er nooit. Met schema's werkt men niet. De linkschen zijn altijd linker dan de linkste rechtschen. Ze hebben die linke lieden allemaal aan handen en voeten gebonden. Al in 1944. Men zou over vijf jaar maar een bloemlezing behoeven te geven uit de anti-vrijmakings-lectuur van dr K. Dijk, om alle linke rechtschen onder de synodocratie onmiddellijk te doen verstommen.

Bovendien — stel eens, dat er iets gebeurde, dat op een vrijmaking leek. Dan zal ze op andere punten moeten geschieden dan in 1944. Want van het synodocratische Kerkrecht plus de dito zestien punten van 1944 betuigen zij allen: het is uit God, het kan en mag niet anders. Wie vijf of tien jaar zou rondlopen met de heimelijke gedachte: het is allemaal humbug, maar toch rustig zou verzékeren: het was geen humbug, maar goddelijk recht, en het was s'jibboleth der kerkstichting, die zou geen reformator zijn. En heelemaal geen kerkpoliticus.

Speculeer niet. Maar geef v a n d a a g antwoord op de toestanden die ge v a n d a a g ontmoet. En zwijgt van mogelijkheden. Want met het uitstel tot „morgen“ heeft de booze altijd nog wonderen gedaan — op zijn manier. De Gereformeerde Bonders moeten het klaar spelen met hun Barthiaansche kerkerde. Elke dag is er één: de wapens verroesten. Ze moeten het tien jaar klaarspelen met een kerk zonder tucht. Elke dag is er één: de pijlen stopen af. En dan zou er ineens een gereformeerde-gezindte-tucht over de leer worden gecreëerd? Als de zaak in kannen en kruiken is?

Nonsens. Hier worden geen teerlingen geworpen.

Hier worden alleen maar dubbelsteentjes opgegooid in een binnenhuiskamertje. De steenen vallen zacht op het perzisch tafelkleed. De inzet — die kost geen bloed en geen tranen. En die het domino-spelletje der zoete verwachting meespelen, gaan voort, het bloed en de tranen der uitgeworpenen van '44 publiek te verachten en onrein te verklaren. Speculatie heeft altijd bedrogen. K. S.

De leugen in de kerk

Dr L. Praamsma heeft in zijn boek: „Het Dwaze Gods“ een hoofdstuk geschreven over den jongsten kerkstrijd. Hoe iegenachtig zijn voorstelling van zaken is, kan blijken uit een zin als deze: „Niet de handhaving der leeruitspraken was voor hen (de bezwaard, L. D.) dermate onverdragelijk, dat ze zich wel moesten „vrijmaken“, maar de tuchthandhaving over de door hen geliefde leider prof. Schilder; een typisch symptoom van het ontbreken van het cement der liefde tot de kerk“.

Tegenover deze grove leugen zullen we maar weer eens de feiten laten spreken.

Al eerder hebben we het een en ander vermeld over den kerkstrijd in de classis Rotterdam: een afhouding van het Avondmaal, een kwestie over de bediening van den doop, en zoo meer. Nu mij thans enkele nummers ter beschikking staan van het Mededeelingenblad der (synodocratische) classis Rotterdam, waarin de officieele tekst is opgenomen van de door de classis in dien tijd geveldde vonnissen, willen wij niet nalaten, daarvan nu melding te maken. Het is goed, ons geheugen wakker te houden tegenover de onbeschaamde verdoezeling der feiten, die hand over hand toeneemt.

Ik citeer eerst het verslag van de op 15 December 1944 gehouden vergadering der classis (in besloten zitting!), waarin het volgende voorstel werd aanvaard: „De Classis Rotterdam,

kennis genomen hebbende van den credentiebrief van den Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te Capelle a. d. IJssel, waarin deze Kerkeraad de Classis mededeelt, dat hij, gelijk betaamt, van waarde houden zal al wat volgens Gods Woord, de Formulieren van Eenigheid, de Kerkenorde en de verdere bepalingen der Synodale samenkomsten onzer kerken zal worden besloten;

behoudens de uitspraken der Synode van 1943-'44 ten aanzien van de schorsingen en afzettingen van ambtsdragers en behoudens de binding aan de leeruitspraak, dat het zaad des Verbonds is te houden voor wedergeboren en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit zijn leer of leven het tegendeel blijkt en de daarmee samenhangende en de daaruit voortvloeiende besluiten,

spreekt uit, dat handhaving van deze besluiten een zoodanige inbreuk maakt op de goede kerkelijke orde, dat ze niet tolerabel zijn.

Deze uitspraak houdt in:

1. Dat de Kerkeraad van Capelle heeft te herroepen zijn besluit, waarbij hij zich het recht voorbehoudt den kansel open te stellen voor predikanten, die vanwege de jongste beslissingen der Generale Synode zijn geschorst of afgezet en voor candidaten,

wien om dezelfde reden het preekconcent is ontnomen of geweigerd. Dit wil niet zeggen, dat de Kerkeraad tegen de schorsingen en afzettingen, die plaats vonden, geen bezwaren zou mogen hebben. Integendeel, de Classis erkent ten volle het recht van den Kerkeraad bezwaren te hebben en deze in den kerkeijken weg in te dienen, maar de Kerkeraad heeft gedurende den tijd van indiening en behandeling dezer bezwaren de bewuste schorsingen en afzettingen voor effectief en geldig te erkennen.

2. Houdt deze uitspraak in, dat de Kerkeraad heeft te herroepen zijn besluit inzake de bewuste confessoonele uitspraak van de Synode. Ook dit wil niet zeggen, dat de Kerkeraad het recht zou missen zijn bezwaren tegen die uitspraak in den kerkeijken weg aan de orde te stellen; maar dit betekent, dat de Kerkeraad is gehouden gedurende den tijd van indiening en behandeling zijner bezwaren, de bewuste uitspraak der Synode niet te bestrijden“.

Hier onderbreken we even onze lezing. Ieder kan hier duidelijk zien, dat toen wel degelijk de regel werd toegepast: in elk geval zwijgen, en meedoen, — ook al meent een kerkeraad dat dit zonde is! Let op de typeerende uitdrukkingen: „heeft te herroepen“, „voor effectief en geldig te erkennen“, en zoo voorts.....

We lezen verder in het classisverslag: „De Classis besluit deze uitspraak thans voor te leggen aan de afgevaardigden van den Kerkeraad van Capelle, met het dringend verzoek zich aan deze uitspraak te conformeren.

De afgevaardigden van de kerk van Capelle leggen een verklaring af, waaruit blijkt, dat de kerkeraad van Capelle zich aan de beslissing van de Classis niet kan conformeren.

De Classis neemt het volgende voorstel aan: De Classis, gehoord hebbende de verklaring van den kerkeraad van Capelle, waarin deze broeders uitspreken, dat zij zich niet conformeren aan de uitspraak van de Classis van hedenmorgen, constateerende, dat de broeders zich hierdoor (! L. D.) hebben schuldig gemaakt aan de zonde van scheurmaken, verklaart, zeer tot haar leedwezen, thans in de noodzakelijkheid te verkeeren tot tuchtoefening te moeten overgaan. Staande de vergadering werden geschorst Ds D. H. (K.) Wieli(e)nga en de ouderlingen W. Schouten en F. v. d. Dool. Aan de benoemde deputaten worden opdrachten verleend aangaande de andere ambtsdragers“.

Tot zoo ver het door de classis zelf vastgestelde persverslag van haar handelingen. We lezen er niets in over het feit, dat enkele tegenstellers zich conformeerden, behalve Ds L. Doekes te Rotterdam-Feijenoord. Dit feit werd aanleiding, dat de synodo-

Hendrik „Buurman“

In een van de tuinbouwdorpen van ons vaderland woonde voor jaren een tuinder, die als Hendrik Buurman bekend stond. Zoo heette hij niet, zoo werd hij ook nooit aangesproken, zoo werd er wel over hem gesproken: Hendrik Buurman. Dat was zoo gekomen doordat Hendrik Weerman — dat was zijn eigenlijke naam — om zoo te zeggen al zijn horloges op buurmans horloge gelijk zette. Vele malen per dag keek hij over het heggetje, dat zijn bedrijf van den daarnaast liggenden tuin scheidde, om te zien wat daar gebeerde en wat er dus in zijn eigen tuin gebeuren moest. Ontdekte hij in het najaar, dat men aan den anderen kant de rietmatten ging uitleggen op het platte glas, dan werden al zijn knechts opgetrommeld om hetzelfde aan dezen kant van de heg te doen. En op een of anderen voorjaarsdag gebeurde hetzelfde, zij het met dit verschil, dat de matten bij buurman eerst en bij Hendrik daarna van het glas naar de mattenschuur werden gedragen. Word er bij de bureu vanwege de temperatuur dubbel „lucht ingestoken“, dan kregen Hendriks knechts opdracht: „een dubbel luche, jongens“. Zoo ging het met alles. Als zoo tegen den herfst het teeltplan voor het volgende jaar moest worden klaar gemaakt, dan ging Hendrik eens een avondje buurten om te hooren wat buurman van plan was. Aan de knechts was deze hoorigheid van Hendrik niet ontgaan en toen een van hen eens uit zijn mond liet vallen: Hendrik „Buurman“, was Hendriks officieele achternaam voorgoed onder de tafel en was zijn bijnaam op eenmaal gevestigd. Het was ook gemakkelijk zoo. Want het aantal tuinders, dat Hendrik Weerman heette, was groot op het dorp en thans was deze Hendrik tenminste zonder moeite en omslag van zijn naamgenooten te onderscheiden. En schade heeft het geval hem niet gebracht. Want buurman was een tuinder, die er wezen mocht. Een, die de knepen van het vak kende. Zijn horloge liep goed en wie zijn uurwerk op dat horloge gelijk zette, kon er van op aan, dat hij den juisten tijd had. Zoo tuinde ook Hendrik „Buurman“ wel. Hoewel dat meer geluk dan wijsheid was. Maar zonder geluk vaart niemand wel.

Op en om het kerkplein ben ik veel menschen tegen gekomen, die me altoos weer aan dien Hendrik „Buurman“ deden denken. Ik geloof, dat men ze ook in en om de kerk nogal eens tegen komt. Broeders, die altoos varen op andermans kompas. Die het nooit zelf weten, maar altoos eerst de kat uit den boom kijken voor ze met hun oordeel voor den dag komen.

Het is onder de menschen precies als onder de henen. Die laten hun gekraai hooren als het daghet in den Oosten. Zegt men. Maar het is een fabeltje. Waar vele henen in elkanders buurt zijn, daar is er meestal één, die kraait omdat hij het morgenrood ontdekt heeft. De rest kraait van den weeromstuit. Niet omdat ze waakzaam den morgenstond hebben afgewacht, maar omdat ze van het kraaien van den altoos matineuzen buurhaan zijn wakker geschrokken.

D. E. C.

cratie zich ook tegen hem keerde. De classis besloot, van hem een verklaring van gevoelen te vragen, welke ook werd ingediend. Vervolgens legde de classis hem een aantal vragen voor over de in geding zijnde leer- en tuchtwesies, waarop door Ds Doekes een schriftelijk antwoord werd ingediend. De classis aanvaardde in een latere vergadering de conclusies van het rapport eener commissie over deze zaak. Het officieele verslag vermeldt dit als volgt:

„De classis besluit: 1e. er nogmaals bij Ds Doekes op aan te dringen, dat hij, gehoord het rapport en de daarover gehouden discussie zoo mogelijk alsnog zijn gevoelen inzake de besluiten der Synoden van 1939-'42 en 1943 en inzake de besluiten der Classis t.a.v. den kerkeraad van Capelle a. d. IJssel zal herzien, en in ieder geval (! L. D.) zich zal conformeren met behoud van zijn recht om zijn bezwaren bij de wettige vergadering in te dienen; 2e. indien hij dit laatste onverhoopt mocht weigeren, hem hierover ernstig te vermanen.

Ds Doekes verklaart, dat hij zijn gevoelen niet kan herzien en evenmin bereid is zich te conformeren.

De classis neemt van deze verklaring met droefheid kennis, richt tot Ds Doekes bij monde van den praeses een vermanend woord en besluit verder met hem te handelen in een voortgezette vergadering“.

Deze vergadering werd weer in besloten zitting gehouden; alleen voor de ambtsdragers van de kerk van Rotterdam-Feijenoord werd een uitzondering gemaakt (anderen mochten deze schande niet zien). We lezen het verslag:

„Nogmaals wordt aan Ds Doekes gevraagd, of hij na nadere bezinning bereid is alsnog zijn houding te wijzigen, waarop door hem opnieuw ontkennend geantwoord wordt.

Op voorstel van de adviseerende commissie neemt nu de classis het volgende besluit:

„De Classis Rotterdam der Geref. Kerken, in vergadering bijeen op Donderdag 17 Mei 1945: